

1998.12.02.

Kis magyar bunkológia

A bunkóság – avagy a társadalom reprimítívizációja – igazán ínycsiklandozónak tetsző téma. Ám a pedagógus és oktatáskutató Sáska Géza adatai az olvasási és matematikai ismeretek ijesztő hanyatlásáról inkább elszomorítóak. A Friedrich Ebert Alapítvány kétnapos konferenciáján az etológus Csányi Vilmos előadásából talán az egyszemélyes csoport definíció aratta legnagyobb sikert. Szerinte mára a társadalom oly mértékben atomizálódott, hogy egyetlen ember is alkothat csoportot és viselkedhet akként. A szociálpszichológus Pataki Ferencnek az a véleménye, hogy a bunkóság olyan magatartás, amely a közjó és a társadalom megítélése szempontjából ítélandó el. Beszél a tekintélyek szétfoslásának káros következményeiről is (a bunkóság titkos kultuszáról). Kamarás István magánfelméréséből az az általános tanulság vonható le, hogy a bunkóság nem feltétlenül a műveletlenséggel, a tárgyismeretek hiányával függ össze, sokkal inkább az etikát is érintő viselkedéssel. Földesi Tamás filozófus szerint is etikett és etika problémája a bunkóság. Hernádi Miklós az úr-szolga viszonyból eredezteti a jelenséget, amely korunkban azzal válik igazán tapinthatóvá, hogy a nagyvárosi létben a különböző kultúrájú emberek fizikai közelségbe kerülnek egymással, érintkezésük összeszikkasztásának következménye a tárgyalt kérdéskör. Veres András a bunkóságot a faragatlanság plusz agresszió együttes jelentkezéseként értelmezte, politikai jelenünkből és értékszociológiai vizsgálatokból talált hozzá illusztrációkat. **Eörsi István** szellemes pamfletet olvasott fel a bunkóság fokozatairól, mindennapi politikai életünkből merítve meggyőző példáit.

Annyi bizonyos, a bunkókkal s a bunkósággal együtt élünk. S minthogy ez hierarchikus viszonylat, ha fölöttünk van a bunkó, ijesztő, ha alattunk, veszélyes, ha pedig mellettünk, az kellemetlen.

V. B. É.